

GERA MOKYKLA KAINUOJA

PALANGOS SENOSIOS GIMNAZIJOS
DIREKTORIUS LEONAS ŠIDLAUSKAS

2022-aisiais Palangos senoji gimnazija šventė įkūrimo 100 metų jubilių.

Palangos progimnazijoje mokėsi būsimo prezidentas Antanas Smetona, broliai Kazimieras ir Jurgis Šauliai bei Steponas Kairys. Gimnaziją yra baigę Kovo 11-osios akto signatarai Rimvydas Valatka, Virginijus Pikturka, rašytojai Rolandas Rastauskas, Laimonas Tapiņas, akademikai Vladas Žulkus, Vytautas Jonas Stauskis, skulptorius Petras Gintalas, dainininkai Stasys Povilaitis, Viktoras Malinauskas, Jurga Šeduikytė, televizijos režisierė Asta Einikytė ir daugybė kitų garsių žmonių.

Žurnalo „Reitingai“ duomenimis, pagal mokinių pasiekimus respublikinėse olimpiadose ir konkursuose Palangos gimnazija tarp 360 Lietuvos gimnazijų prieš 3 metus buvo 6 vietoje, prieš 2 metus – 16 vietoje, pernai – 2022-aisiais – 8 vietoje.

Per pastaruosius trejus metus Senosios gimnazijos mokiniai tapo net 40 respublikinių mokslo olimpiadų prizinkiniais ir nugalėtojais, iškovojo 6 aukso medalius. Prieš 3 metus nacionaliniame STEAM konkurse aukso medalius iškovojo Palangos senosios gimnazijos komanda. Pagal mokinių pasiekimus respublikiniame filologų konkurse 2021 m. Palangos senoji gimnazija Lietuvoje buvo pirmoje pozicijoje. Vien 2022 m. gimnazijos mokiniai tapo 14-os respublikinių olimpiadų prizinkiniais ir nugalėtojais (pelnyti 3 aukso medaliai).

Šiais metais tarp beveik 500 I–IV gimnazijos klasių dalyvių, susirinkusių į Lietuvos geografijos žinių konkursą „Pažink Lietuvą ir pasaulį“, aukso medalį iškovojo Palangos senosios gimnazijos mokinys Jokūbas Gudaitis. Gimnazistas Tomas Jakubauskas Baltijos šalių geografijos olimpiadoje pelnė bronzos medalį, o gimnazijos abiturientė Mūza Svetickaitė atstovavo Lietuvai Pasaulinėje geografijos olimpiadoje ir iškovojo sidabro medalį. Tokie rezultatai garsina ne tik Palangą, bet ir Lietuvą.

Jau keletą metų Palangos savivaldybė pagal Senosios gimnazijos mokinių

pasiekimus respublikinėse olimpiadose ir konkursuose yra pirmoje vietoje tarp Lietuvos savivaldybių (skaičiuojant prizinių vietų skaičių tūkstančiui savivaldybės mokinių).

Prieš 2 metus įvyko nacionalinė matematikos valstybinio brandos egzaminų krizė. Tuomet Palangos senoji gimnazija pagal matematikos valstybinio brandos egzaminų rezultatus Palangos miesto savivaldybei pelnė aukščiausią poziciją savivaldybių reitinge – čia mažiausias procentas abiturientų neišlaikė egzaminų.

GAŠDINANTIS ATSILIKIMAS

Nors prieš 10 metų Palangos savivaldybė už veiksmingą žmogiškųjų ir materialinių išteklių panaudojimą siekiant

Kodėl tuomet Lietuvoje taip buvo atsitikę? Dėl atsivėrusių ES galimybių tiek valstybės, tiek savivaldybių vadovams nuolatiniu galvos skausmu tapo investicijos, didžiuliu apimčių infrastruktūros kūrimo, atnaujinimo darbai, o mokyklos politika realiai neturėjo įgyvendinamų idėjų arba jas užgožė vadinamieji svarbesni reikalai. Dėl to švietimo viešasis administravimas, susibūręs į didžiulę biurokratiją, pasivadinusią regionine politika, neturėdamas reikšmingesnių tikslų, tapo tik mokyklų priežiūros, kontrolės įrankiu, užtikrinančiu valdžios ramybę dėl mokyklų. Taigi, Lietuvos mokykla ilgam laikui smuko į bjaurią imitaciją ir gąsdinančią atsilikimą. Manau, tai yra viena iš priežasčių, kad ir dabar jau renovuotose, atnaujintose Lietuvos mokyklose ugdymo kokybė ir ugdymo rezultatai vis dar elektrina visuomenę. Švietimo valdžia tapusių pačių švietimo valdininkų metų metais atkakliai trinama mokyklos vadovo lyderystė kartu tyrinė ir mokytojo lyderystę, ilgam ištrynė ir aukštesnį mokyklos veiklos turinį bei rezultatus. Mokymosi pakaitalu mokykloms buvo pradėtas piršti „laimės“ ir „džiaugsmo“ pojūčio kūrimas.

Tokia realybė primenama ne todėl, kad būtų norima parodyti Palangos gimnazijos praeities ir šiandienos skirtumus, o todėl, kad, neatsikratęs mokyklą užgulusios ir beveik už nieką neatsakančios švietimo administracinės biurokratijos, mokyklos vadovas negalėjo turėti ambicingesnių pasirinkimų. Bet tuo pačiu metu, kol dauguma Lietuvos mokyklų smygojo dugne, kūrėsi ir stiprėjo privačios mokyklos. Jose buvo galima veikti čia ir dabar, vyravo asmeninė atsakomybė už rezultatus. Vis dėlto Lietuvoje liko ir tokių savivaldybių mokyklų, kuriose buvo kalbama apie aukštą mokymosi kultūrą ir veikiama pagal aukštus standartus, orientuojamasi ir į rezultatus, o jų vadovams dirbti buvo įdomu, pilietiškai atsakinga ir neatrodė, kad tai Sizifo darbas.

Pažangia mokykla, kaip ją suprato, norėjo tapti ir Palangos gimnazija. Čia visada buvo talentingų, turinčių idėjų ir nevengiančių lyderystės mokytojų. Tai mus drąsino pradėti veikti ir brautis iš mokyklą užgulusių brūzgynų. Ne paslaptis, kad geros mokyklos yra geros kiekviena savaip, o blogos – blogos beveik vienodai. Taip sakydama, raginčiau pamatyti dabartinės Lietuvos

švietimo vadovybės didžiules pastangas ir įsipareigojimą dėl Lietuvos mokyklos kokybės gerinimo, nes nacionaliniai siekiniai paremti solidžiais finansiniais ištekliais. Yra ir bus visko, bet negalima nematyti, kad nemažai pokyčio ir pažangos mokyklose randasi jau dabar, ir, neabejoju, po metų kitų bus reikšmingai daugiau.

MOKYMOŠI KULTŪROS AMBICIJA

Prieš septynerius metus išsikėlė aukštos mokymosi kultūros sukūrimo Palangos gimnazijoje ambicija, gimnazijos bendruomenei deklaruojant tokio siekinio principus ir tikėjimą didesnės mokytojų dalies kantrybės ir pasitikėjimo:

Pirmas principas. Jei darysime kaip visi – bus kaip visur, o visur Lietuvos mokyklose buvo labai nekaip.

Antras. Turime daryti viską, kad Lietuva Palangoje neprarastų nė vieno talentingo mokinio, tačiau mūsų siekiniai bus nieko verti, jei nepasirūpinsime turinčiais mokymosi sunkumų.

Trečias. Geras mokytojas – mokyklos turtas. Gera mokykla kainuoja. Mokytojas turi turėti ugdymo įrankius ir galimybes ugdyti kokybiškai.

Ketvirtas. Žinoti ir stebėti, kas yra pažangiausiose Lietuvos mokyklose (jos dalyvauja tarptautinėse švietimo parodose, seka tarptautinę pažangą).

Penktas. Gyvenimas be meno – neįsivaizguojamas. Mokykloje turi būti vietos ir profesionaliajam menui.

Šeštasis. Istorinės atminties palaikymas ir pilietiškumo ugdymas – ne antraeilis dalykas.

Septintasis. Jokiu būdu neįsileisti praėjusio laiko švietimo viešojo administravimo kultūros į mokyklos teritoriją.

Aštuntas. Kaip turi būti, gali ir nežinoti, bet kaip neturi būti, žinoti privalai. Visada reaguoti į profesinę tuštybę, pasitikėti mokytojų kūrybiškumu, eksperimentais.

Devintasis. Tik mokykloje dirbantys žmonės gali sukurti gerą mokyklą. Visi kiti arba mokyklai padeda, arba ją žlugdo.

Dešimtas. Jokios tolerancijos nepagarbiems santykiams.

Gimnazijos vadovybė rodė atkaklumą ir laikėsi deklaruotų principų, tad savivaldybės vadovai neturėjo ramybės. Abipusiškai garbinga, kad mes sugebėjome išlaikyti jų dėmesį. Gimnazijos mokymosi aplinka kasmet turtėjo, vadovavomės naujais susitarimais dėl ugdymo kultūros, mokymosi pasiekimų pažangos ir kt. Prasidėjęs COVID-19 pandemijai, gimnazija parodė, kad jau yra stipri savo galimybėmis ir žmonių gebėjimu skubiai prisitaikyti, solidžiai veikti pasikeitusiomis sąlygomis. Dar tebetvyrant visuotiniame nežinojime ir panikai, patys susikūrėme nuotolinio mokymo reglamentus, pritaikėme skaitmeninius įrankius, pagal galimybes patys kūrėme skaitmeninį turinį, vykdėme gimnazijos bendruomenės veiklos informacinę sklaidą, konsultavome kitus. Buvo labai netikėta, kai mū-

Lietuvių kalbos ir literatūros pamoka

sū sukurta sistema atkreipė ir švietimo ekspertų dėmesį.

2020–2021 m. pandemijos sąlygomis vyko gimnazijos rekonstrukcija. Ši rekonstrukcija taip pat gali būti pavyzdys visai Lietuvai, kaip kartu turi veikti mokyklos lyderystė ir miesto vadovybė. Bendromis pastangomis, kurios Palangos miesto savivaldybei kainavo dideles papildomas išlaidas, Senojoje gimnazijoje buvo sukurta ne tik mokiniams galimybių suteikianti, bet ir čia dirbančiųjų orumą palaikanti aplinka, atkurtos autentiškos interjero detalės: tikras uosinis parketas, ažuolinės durys, portugaliska keramika dekoruotos laiptiniai aikštelės, mediniai laiptiniai porankiai, granitiniai įėjimo laiptai, solidi iškaba. Kiekviename kabinete yra įrengta belaidžio interneto stotelė, prieiga interaktyviam ekranui, atsida-

rė moderni treniruoklių salė, ugdymo procese „dalyvauja“ originalūs Nacionalinės premijos laureato Rimvydo Kepežinsko gimnazijos užsakymu sukurti lietuvių rašytojų portretai. Biotechnologijų laboratorijoje – net iš trijų žemynų parsisiųsta įranga, priemonės, medžiagos. Darėme viską, kad gimnazija sudarytų išskirtines ugdymo (-si) galimybes dabartiniams mokiniams, bet kartu būtų sukurta daug galimybių ir ateičiai.

Mums labai svarbu, kad ir savivaldybės politiniai vadovai pamatė, jog mūsų savarankiškumo siekiniai ir atkaklumas davė pelnytą rezultatą. Palangoje yra ne tik pajūris, gražiausias parkas, sutvarkytos gatvės, unikalūs Gintaro muziejus, Kurhauzas, bet ir miestą garsinanti gimnazija. Didžiuojamės prie to prisidėję. **R**

Gimnazijos tautinių šokių kolektyvas 100-mečio šventiniame koncerte. Vadovė Daiva Sangavičienė